

Kvakestad Planteskole as
Lanhusveien 71
1400 SKI

Trondheim, 28.04.2016

Deres ref.:
16S027B2

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/1858

Saksbehandler:
Esten Ødegaard

Tillatelse til planting av taggblåhegg

Miljødirektoratet gir Kvakestad Planteskole AS tillatelse til planting av hekk bestående av 200 planter av taggblåhegg (*Amelanchier alnifolia*), jf. forskrift om fremmede organismer § 11 første ledd bokstav c.

1. Om søknaden

Det vises til søknad datert 10.2.2016, der Kvakestad Planteskole AS, ved Tore Kjønnås, ber om tillatelse til planting av hekk bestående av taggblåhegg, *Amelanchier alnifolia*, på planteskolens område. Det opplyses i søknaden at planteskolen på samme areal har om lag 3000 planter av samme art i produksjon.

2. Rettslig grunnlag

Formålet med forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Etter forskriften § 11 første ledd bokstav c, kreves det tillatelse for utsetting av landlevende planter oppført i vedlegg V, herunder taggblåhegg (*Amelanchier alnifolia*), i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Miljødirektoratet kan, etter søknad, gi tillatelse til utplanting. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer i vurderingen, jf. naturmangfoldloven § 7. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 tredje ledd. Vurderingen av om det skal gis tillatelse etter forskrift om fremmede organismer, skal ikke omfatte hensyn til plantehelse som ivaretas av matloven, jf. naturmangfoldloven § 32 tredje ledd. Miljødirektoratet skal vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 fjerde ledd.

3. Miljødirektoratets vurdering

I følge Artsdatabanken er taggblåhegg en relativt langlevd busk fra Nord-Amerika med meget effektiv frøreproduksjon. Fruktene er saftige bærepler som er ettertraktet og spres av fugl, potensielt over lange distanser (km). Taggblåhegg er foreløpig ikke svært vanlig i kultur, men den plantes i stadig større utstrekning og har en formidabel forvillings- og etableringsevne. Artsdatabanken oppgir at ekspansjonen synes å være rask, trolig på grunn av effektiv formering med

saftige fuglespredte bærepler. Den invaderer spesielt grunnlendt kalkmark, kalkfuruskog og andre baserike naturtyper. Den kan fortrenge stedegne busker, skape busksjikt der hvor slikt ikke finnes naturlig, og forstyrre den stedegne balansen mellom busker med saftige frukter og fugl som spiser og sprer dem. På bakgrunn av artens økologiske effekt og invasjonspotensiale, har Artsdatabanken vurdert taggblåhegg til å utgjøre svært høy risiko i Norge.

Søker har ikke registrert spredning av taggblåhegg i skogen rundt planteskolen, og oppgir at bærene fra hekkplantene skal plukkes før modning for å forhindre spredning. Det fremgår ikke hvor store områder søker har undersøkt for spredning av taggblåhegg. Taggblåhegg kan, i følge Artsdatabanken, spres langt, og spredning til naturtyper som kan påvirkes negativt kan derfor ikke utelukkes. Imidlertid vil plukking av bærene før modning være et effektivt tiltak for å hindre spredning. Miljødirektoratet legger vekt på at hekken skal plantes på planteskolens område, og at det derfor vil være personale på området med god kjennskap til arten som kan føre tilsyn med plantene, og fjerne frukt før modning.

På denne bakgrunn anser Miljødirektoratet at det ikke er grunn til å anta at utsetting av 200 planter av taggblåhegg på Kvakestad planteskoles eiendom i Ski kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet i Norge.

Kunnskapsgrunnlaget i saken anses som tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8, og naturmangfoldloven § 9 (*føre-var-prinsippet*) får dermed ikke anvendelse i denne saken. Miljødirektoratet anser naturmangfoldloven §§ 10 og 11 som mindre relevante i denne saken.

Miljødirektoratet gjør oppmerksom på at virksomheter som driver med innførsel, omsetning, hold eller utsetting av fremmede organismer, skal etablere og dokumentere internkontroll, jf. forskriften § 26. Dette betyr bl.a. at virksomheten skal ha rutiner for å sikre at krav i forskriften og tillatelser blir overholdt, rutiner for å følge opp avvik og for å hindre gjentagelse av avvik, rutiner for å sikre at ansatte har kunnskap om og overholder vilkår gitt i tillatelser, og opplysninger om hvem som er ansvarlig for at rutinene blir overholdt. Internkontrollrutiner vil bidra til å unngå eller begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

4. Vedtak

Miljødirektoratet gir Kvakestad Planteskole AS, ved Tore Kjønnås, tillatelse til å plante hekk bestående av 200 planter med taggblåhegg (*Amelanchier alnifolia*) på planteskolens område i Langhusveien 71, Ski, jf. forskrift om fremmede organismer § 11 første ledd bokstav c, jf. vedlegg V. Tillatelsen er gyldig til utgangen av 2016.

Tillatelsen gis på vilkår av at Kvakestad Planteskole hvert år fjerner all frukt fra hekken før modning. For å sikre at dette vilkåret følges, skal planteskolen, som ledd i internkontrollen, etablere rutiner som sikrer og dokumenterer at fjerningen av frukten før modning blir gjennomført.

Tillatelsen kan trekkes tilbake dersom vilkårene ikke følges, eller dersom ny kunnskap tilsier at risikoen for uheldige følger for biologisk mangfold er større enn antatt.

Tillatelse etter forskrift om fremmede organismer fritar ikke for krav etter annet regelverk, herunder krav etter forskrift om plantehelse under matloven.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Esten Ødegaard
prosjektleder